

діянь, об'єднаних єдиною метою – реалізація конкретного об'єкту нерухомості або його частини.

Відповідно, слід відрізнити прояв таких продовжуваних дій осіб по реалізації права власності від систематичності як ознаки підприємницької діяльності.

Узагальнюючи усе вищезазначене:

– ознаками підприємницької діяльності є: самостійність, ініціативність, систематичність; здійснення господарської діяльності на власний ризик; здійснення такої діяльності суб'єктом господарювання (підприємцем) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

– Ознаки підприємницької діяльності визначені через термін «підприємництво» у статті 42 Господарського кодексу України.

Продаж декількох об'єктів нерухомого майна, що належить фізичній особі може вважатись систематичною підприємницькою діяльністю, за умови неодноразової повторюваності купівлі цих об'єктів та їх продажу. Відсутність повторної купівлі чи повторного продажу об'єктів нерухомості виключатиме системність і може вказувати на інші форми реалізації права власності.

УДК 346.22:332.021

*Деревянко Богдан,
провідний науковий співробітник
відділу міжнародного приватного права
і порівняльного правознавства
Науково-дослідного інституту
приватного права і підприємництва
імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України,
доктор юридичних наук, професор*

ОКРЕМІ НОВАЦІЇ У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТА ПРАКТИЦІ ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Питання правового забезпечення здійснення публічних закупівель перебувають під постійною увагою вчених-господарників, що зумовлено динамічністю відносин у сфері економіки, прискоренню господарської діяльності під впливом жорсткої конкуренції, а також потребою адаптації вітчизняного законодавства про публічні закупівлі до вимог і стандартів законодавства ЄС. Законодавство про публічні закупівлі є чи не найбільш мінливим з усього масиву українського господарського законодавства. Ще кілька років тому

тендерні пропозиції подавалися учасниками торгів у паперовій формі у закритих конвертах. Вже 25 грудня 2015 року було прийнято нову редакцію відповідного Закону України під новою назвою – «Про публічні закупівлі» за № 922-VIII [1]. Нами вказувалося, що цей Закон мав стати безумовно позитивним кроком на шляху боротьби із корупцією у сфері публічних закупівель. Проте його розробляли й ухвалювали люди, причому громадяни України. А тому він як і попередні версії також містив певні прогалини, які необхідно було заповнити за рахунок внесення відповідних доповнень [2, с. 65]. Сьогодні вже визначені інші процедури та з 19 вересня 2019 року діє нова редакція Закону України «Про публічні закупівлі», яка запровадила істотно нові підходи до системи публічних закупівель в Україні [3]. Не зважаючи на значну кількість ґрунтовних праць про господарсько-правову природу відносин у сфері публічних закупівель, слід констатувати відсутність комплексних наукових досліджень, в основу яких покладено підхід, за якого система правових норм у сфері публічних закупівель становить окремий господарсько-правовий інститут, і в яких були б розглянуті нові пріоритетні напрями розвитку цього інституту. Однією із останніх є монографічна робота В.К. Малолітневої «Господарсько-правовий інститут публічних закупівель» [4], в якій досліджено новітні тенденції активної реалізації багатьма передовими державами цілей від охорони навколишнього середовища до боротьби з безробіттям, узгоджені з такими принципами публічних закупівель як недискримінація та економія державних коштів. «Зелені» та соціально відповідальні закупівлі сьогодні виступають не лише засобом реалізації Цілей сталого розвитку, але і невід’ємною частиною конкурентоздатності виробників та постачальників товарів і послуг на міжнародних ринках. Основні сучасні новації у правовому забезпеченні та практиці здійснення публічних закупівель було згруповано, систематизовано і проаналізовано у згадуваній монографічній роботі В.К. Малолітневої.

Серед окремих новацій у правовому забезпеченні та практиці здійснення публічних закупівель можна визначити і назвати наступні: 1) через потреби практики пропонується нове визначення поняття публічних закупівель як засобу державного регулювання господарської діяльності, а саме як сукупності правових норм різної юридичної сили, що справляють вплив на учасників закупівель шляхом інтеграції «горизонтальних» критеріїв як складової свободи замовника у виборі та формуванні вимог до предмета закупівлі відповідно до основних принципів публічних закупівель, а у випадках, встановлених законом, інтеграції «горизонтальних» критеріїв як пріоритетних та обов’язкових, і які спрямовані на забезпечення сталого розвитку держави із дотриманням засад пра-

вового господарського порядку [4, с. 50–75, 346–347]; 2) запроваджено тенденцію щодо захисту національних економічних інтересів під час здійснення публічних закупівель із обґрунтуванням пропозиції ініціювати переговори з країнами, з якими Україна не має укладених міжнародних угод у сфері закупівель, і які застосовують дискримінаційні заходи стосовно товарів, робіт та послуг вітчизняного походження, а також учасників, щодо скасування таких заходів, що ставило б за мету саме отримання доступу на ринок, а не його закриття [4, с. 256–270, 339]. Саме від результатів таких переговорів має залежати наступна політика України в частині участі своїх суб'єктів господарювання як продавців та покупців у публічних закупівлях; 3) наведено функціональні зв'язки господарсько-правового інституту публічних закупівель із – господарсько-правовим інститутом державного замовлення; – господарсько-правовим інститутом державної допомоги; – інститутом договірного права; – інститутом господарсько-правової відповідальності; – інвестиційним правом; – антимонопольно-конкурентним правом [4, с. 48–50, 73, 319–322]; 4) посилення взаємного зв'язку і впливу між процесами енергомодернізації економіки держави та розвитку господарсько-правового інституту публічних закупівель [4, с. 38–40, 295–296, 342]. Завдяки перегляду підходів до закупівель держава зможе швидше диверсифікувати свою енергетичну систему і підвищити питому вагу «зеленої» енергії; 5) Пропонується додання до критеріїв відбору переможця торгів критерій якості [4, с. 141–142, 156–160, 166] та врахування під час оцінки тендерних пропозицій учасників публічних закупівель інших, аніж цінові, критеріїв [4, с. 188, 333]. Слід навести критику таких тенденцій, оскільки в українських реаліях запровадження будь-якого іншого критерію крім ціни викличе появу значної кількості приводів для зловживань і корупції; 6) Обговорюються та на основі вдалого зарубіжного досвіду (наприклад, Королівства Норвегія) обґрунтовуються пропозиції щодо створення передумов для дотримання прав людини в ланцюгах поставок у конкретних, так званих, ризикованих закупівлях, виходячи з оцінки відповідних об'єктивних факторів, зокрема, категорій товарів, галузей, географічних регіонів, країн тощо, які створюють потенційні ризики порушення прав людини [4, с. 226–231, 241, 334]. Проте в українських реаліях публічних закупівель, коли публічні торги виграють учасники, власники майна яких корупційно пов'язані із керівниками замовників, будь-який додатковий критерій чи будь-яка додаткова вимога, викликана навіть найпозитивнішою метою, слугуватиме підставою для відмови в участі у торгах «чужим» учасникам. Якщо законодавчо запроваджувати такі пропозиції і вносити додаткові критерії визначення переможців торгів, то під них потрібно розробля-

ти і запроваджувати у декілька разів більшу кількість норм, покликаних стримувати зловживання та корупційні прояви.

Крім названих на сьогодні набирають обертів і інші новації у правовому забезпеченні та практиці здійснення публічних закупівель, які ретельніше проаналізувати можна у межах вагоміших за формою і змістом роботах.

Список використаних джерел:

1. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 9. Ст. 89.

2. Деревянко Б.В., Смолин Г.В., Туркот О.А. Окремі шляхи боротьби із порушеннями у сфері публічних закупівель. Прикарпатський юридичний вісник. 2017. Випуск 5(20). С. 65–68.

3. Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель: Закон України від 19 вересня 2019 року № 114-IX. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 45. Ст. 289.

4. Малолітнева В.К. Господарсько-правовий інститут публічних закупівель: монографія. Київ: ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова Національної академії наук України», 2020. 412 с.

УДК 342.951

***Веремченко Алевтина,**
студентка КУП НАН України*

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВВЕЗЕННЯМ НА МИТНУ ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ ЛІКІВ

З метою запобігання обігу фальшивих, неповноцінних та незареєстрованих лікарських засобів запроваджено національний механізм контролю якості ліків, що ввозяться в Україну. Митний нагляд та оформлення вантажів займає провідні позиції в системі митних інструментів. Ефективність митного контролю та процедур митного оформлення товарів, що переміщуються через митні кордони України, визначає повноту всього комплексу завдань, покладених на митні органи: виявлення контрабанди та порушення митних правил, сплата податків та бюджетних витрат до держави, відповідно до національних нормативних актів. Усі вони визначають актуальність досліджень митного контролю та його організації та правового забезпечення.

Мета роботи полягає у аналізованні сьогоденних процесів перевірки на митних пропускних пунктах лікарських засобів та протидія надходженню неякісних та незареєстрованих ліків на територію України.